

A PÁZMÁNYOSOK PROJEKTJEI

A Pázmány Péter Gimnázium alig fejezte be júniusban a Money Matters elnevezésű pályázatát – amelyet az eTwinning nemzeti szolgáltatója nemzeti minősített díjban részesítette –, amikor értesítést kaptak, hogy az Erasmus+ program 2 projektet is jóváhagyott az iskola javára. 2019 júniusától egy kétéves, komplex, egész iskolát felölelő tanár továbbképzési projekt folyik a gimnáziumban, amely összhangban van az iskola továbbképzési programjával. Ennek értelmében több tanár különféle külföldi továbbképzésen vesz majd részt: intenzív nyelvi kurzuson Írországon, 4K kurzuson Dublinban (kreativitás, kollaboráció, kommunikáció és kritikus gondolkodás fejlesztése), majd Cipruson egy programozással foglalkozó képzésre utazik ki egy tanár. „A jó pedagógus nyáron is képzi magát” elv alapján már augusztusban 3 tanár szerzett ismereteket a 21. századi tanítási technikák területén Budapesten, Dublinban pedig egy kollégánk applikációkat készítő-tervező kurzuson bővítette módszertani eszköztárát. Hogy az igazgató is fejlessze magát, illetve inspirációt és motivációt szerezzen, a két év alatt két iskolalátogatást tesz számára lehetővé a projekt: egyet Észtországba, másikat Izlandra, hogy a jó tapasztalatok alapján majd újításokat tudjon bevezetni.

A diákok sem maradnak tétlenek – 2019 szeptemberétől az ún. soft skillsekre alapuló munka lesz az elkövetkezendő 2 iskolaév feladata spanyol, olasz, portugál, bolgár és lett partnerekkel. A tanulók nemcsak másfajta tanulási módszereket, más országokat ismerhetnek meg, hanem olyan képességeket és készségeket sajátítanak el, amelyek kulcsfontosságúak jövőjük

szempontjából: megtanulnak csapatban dolgozni és gondolkodni, egymást segíteni, digitális eszközöket információkeresésre és megfontolt megosztásra használni, kritikusan gondolkodni, kreatív feladatokat megoldani. Mindent az eTwinning virtuális, elektronikusan biztonságos felülete teszi lehetővé, amely kitűnően alkalmas az Erasmus+ és az eTwinning adta lehetőségek ötvözésére. Erről győződhetek meg partnereink az első találkozón Érsekújváron, ahol mint vendéglátók és tapasztalt eTwinningesek bevezettük őket a TwinSpace rejtelmeibe. Elhatároztuk, hogy diákjaink nemcsak részt vesznek az egyes feladatok kivitelezésében, és utazhatnak is, hanem a projekt végén a nemzetközileg is elismert Youthpass oklevelet is megkapják majd. A projekt részeként egy diákunk 3 hónapig Spanyolországban végzi tanulmányait, alig várják osztálytársai majd januárban az élménybeszámolót. A feljebb említett készségeket hivatott a Školy, ktoré menia svet kétéves projekt is fejleszteni, amelyet szintén szeptemberben indítottunk. Célja, hogy aktív és tudatos állampolgárokka neveljük diákjainkat, akik tudatosan tesznek környezetükért, vállalják cselekedeteik következményeit, és nyitott szemmel, kritikusan fogadják az őket elárasztó (ál)híreket.

Az iskola vezetősége hiszi, hogy nemzetközi tevékenységének és a különféle projekteknek köszönhetően a gimnázium diákjai és tanárai szélesebb látókört kapnak, más perspektívából is képesek megítélni az aktuális eseményeket és reális, élethez közeli tapasztalatokat szereznek.

Paternai Zsuzsanna
Pázmány Péter Gimnázium, Érsekújvár

ROSSZAK? BUTÁK? VAGY CSAK NEM KÉPESEK?

2019. november 22-én a Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége mellett működő Speciális Fejlesztő Szakmák Országos Társulása szakmai konferenciára invitálta a pedagógusokat, gyógypedagógusokat, gyógytornászokat, gyógymasszőroket, konduktorokat, logopédusokat, mentálhigiénés szakembereket, pszichológusokat, speciális pedagógusokat, szociális munkásokat, szociálpedagógusokat, védőnőket és egyéb fejlesztést végző szakembereket. A közel 80 résztvevőt elsőként Fekete Irén, az SZMPSZ elnöke köszöntötte a komáromi Eötvös Utcai Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola épületében. Köszönetet mondott a jelenlévő Majer Péter igazgató úrnak, amiért rendszeresen segíti és támogatja a szövetség rendezvényeit. Üdvözlő gondolataiban kitért azokra a gyermekekre, akik az iskolai teljesítményükben nem képesek hozni azt a formát, amit tőlük képességüket ismervén elvár a szülő, a pedagógus, de még maga a gyerek is. Ezek a tanulók legtöbbször érzik, okosak és szorgalmasak, mégis hiábavaló az erőfeszítésük.

A konferenciát Bartalos Réka, az SZMPSZ Speciális Fejlesztő Szakmák Országos Társulásának elnöke nyitotta meg. Nagy örömmel és meglepéssel nyugtázta, hogy a társulás a megalakulásától megduplázta tagjainak létszámát. Hangsúlyozta, hogy alapvető célkitűzésük a szlovákiai magyar speciális fejlesztést végzők szakmai közösség létrehozása, szakmai koordinálása, érdekképviselete. Emlékeztette a szakembereket arra, hogy nincsenek egyedül, a társulás hálót, hálózatot képez. Kérte a jelenlévő különböző szakmák képviselőit, hogy ismerkedjenek, alakítsanak ki személyes kapcsolatokat, hogy egymás tapasztalatait meghallgatva segítsék kölcsönösen egymás munkáját.

Az első előadót Ujpál Emőke szakpszichológus személyében üd-

vözölhettük, aki a Felvidéki Lelki Elsősegély Telefonoszolgálatot volt hivatott bemutatni. Hangsúlyozta, hogy mindenki az anyanyelvén gondolkodik, érez. Az anyanyelv tudja legpontosabban megfogalmazni a vele történeteket, érzéseit. Ez fokozottan érvényes a stresszhelyzetben. Magyarok lakta vidékünkön sokáig hiányzott a telefonos segítségkérés lehetősége, holott Kárpátalján és Erdélyben három szolgálat is működik. Nálunk 2016-ban Hideghéthy Andrea kezdeményezésére indult ilyen jellegű mozgalom, majd 2019-ben megalakult a felvidéki stáb, mely megkezdte az önkéntes telefonos szolgálatot. A stáb tagjai nem feltétlenül szakemberek, hanem ún. „laikus segítők”, akik empátikus szívvel, halló füllel és megértéssel rendelkeznek. Ők első lépésben alkalmassági szűrésen esnek át, majd elméleti és gyakorlati képzésben vesznek részt. Önismeretet tanulnak, kérdéseket feltenni, inspirálni tanulnak, hogy nyitott szemmel járjanak, éljenek, észrevegycék, hogy a telefonáló személy krízisben van-e, nehézsége akadt. Feladatuk a segítség megajánlása, szakemberhez irányítás. Nem állítanak fel diagnózist, nem helyettesítik az orvos, pszichológus, sem más intézmény feladatát. Elérhetőek a 0918 500 333-as vagy 0904 500 338-as nem emeldíjas telefonszámokon, Facebook oldalukon. A lelkes csapat további önkéntesek jelentkezését várja Pozsony és Dunaszerdahely körzetében. Terveik közt szerepel egy hasonló szolgálat létrehozása a keleti régióban, Kassa környékén.

Kora gyermekkori tényezők címmel Bótyik Viola konduktor lelkes előadását hallhattuk, aki felhívta a jelenlévők figyelmét, hogy a lusta (jó)baba, a túlpörgő, 6 hónapos korban felálló baba is igényli a fejlesztő foglalkozást. Nem díjazandó a „ráérünk” hozzáállás, hogy „majd megtanul járni”, az óvodában beszélni, iskolában figyelni, hogy „van idő a részképességek kialakulására”. Megváltoztak a életkörülmények, a szervezetünk, a táplálék, a születések körülményei, a babát érő környezeti hatások. A gyerekeket korán állítjuk kihívások elé, elvárások sorának kell megfeleljenek, egyre több a tanulászavaros gyerek. Mindez oktatási, egészségügyi, népegészségi és társadalmi problémákhoz vezet, alacsony iskolázottsági szinthez, pszichoszomatikus zavarok sorához. Problémát jelent, hogy az iskolaéretlenséget túl későn vesszük észre, kimarad a moz-

gásos fejlesztés (még a természetes is), nincs idő az alapokra. A mozgáshiány pedig előremutathat a beszédre, az pedig a későbbi tanulásra. Hallhattuk, hogy a pici babának már megvan szinte minden idegsejtje. A világ fokozatos érzékeléséből alakul ki az idegsejtek szövevényes hálója, így növekszik az agy tömege. A tapasztalatok lenyomatot hagynak. Az egyéves körüli gyermek a mozgás miatt szorul fejlesztésre, a kétéves a beszéd helyessége miatt, háromévesen pedig beilleszkedési, viselkedési problémákkal küzdve, jegezte meg az előadó.

Egy rövid kávészünet után Dr. Schneider Júlia gyógypedagógusi képzéssel és tapasztalattal rendelkező csecsemő-gyermekgyógyász szakorvos rendkívül érdekes és inspiráló előadással kápráztatta el a jelenlévőket *Az orvos lehetőségei a sikeres tanulás támogatásában* címmel. Pozitívan értékelte a konferencia címét, mert szemléletvázolást tükröz: Rosszak? Buták? Vagy csak nem képesek? Elmondta, hogy őt a kudarcok, sikertelenségek vitték előre s juttatták a jelenlegi ismereteihez, tapasztalathoz. Figyelni, érteni, körbejárni igyekezett a felmerülő problémát, hogy tudjon segíteni a hozzáforduló gyermeknek. Hitekről és tévhitekről beszélt, melyek felmerülnek a tanulászavaros gyermekek körül. Rossz jegyek, elvárások, korrepetálás, fejlesztés, mozgásfejlesztés, és még mindig rosszak a jegyek. Az orvos nem találja az okot. A pedagógus, orvos között li-beg a gyermek, egyre izolálódik, nem akar beszélni a szorongásairól. Minél értelmesebb, érzelmesebb, annál jobban megéli a problémáját. Az anyanyelvfejlődés, beszédészlelés, feldolgozás, megértés, beszédképzés mind oda-vissza működő folyamatok. Az írott nyelv, az írás, olvasás megannyi feladat a szervezetnek. Ezekhez kiválóan működő érzékszervekre van szükség: éles látásra, tiszta hallásra, szaglásra. Úgy lett ő orr-fül-gégész, pedagógus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, előadó, hogy mindezt szem előtt tartotta. Előadása során felhívta a figyelmet az újabb orvosi „felfedezésekre”, melyek befolyásolják a gyermek iskolai teljesítményét. A túl sok szénhidrát a táplálkozásban májterhelést, rezisztenciákat, allergiákat okozhat. Gyakran a tejallergia okoz sok lerakódást az üregekben. A gyermek éjszakai köhögése, krákogása, horkolása, a reggeli orrfújások, turká-

lás, dörzsölések, furcsa orrban képzett hangok, sőt sokszor a tikkelések nem organikus problémák jelei, hanem le-tapadt váladéokra utaló jelek. A hallást befolyásolja akár a felkar mozgása is. Ha nem mozog a csont, akkor feszül az izom, kötőszöveti rendszer, és nyaki feszültség áll be. Újabb kutatások bebizonyították, hogy a medencénknek is mozognia kell. Megtört az az állítás, hogy a medence mozdulatlan nagy csont. Ha nem mozog eleget, akkor lép fel a gyermekeknél a féldalalás kúszás, fél fenékkal való ülés a széken, ferde fülhallgatóhordás. A sok digitális kütyüvel való foglalatatoskodás befolyásolja az idegrendszer érését, a kérge test kapcsolati rendszerének kialakulását, a közel s távolba látást, az agybu-rok, csigolyák, gerinc változását, az érellátást, melynek eredménye, hogy a gyerekek nem tud helyesen olvasni, írni. A jelenlévők elképedve hallgatták, hogy mi mindennel függ össze a gyermek teljesítőképessége az iskolában. Sokak „Julcsi nénije” előadása jó pár gondolat-lal, eszmefuttatással sokáig visszacseng emlékezetünkben.

A konferencia záró előadója Pető Ildikó, a Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Karának egyetemi docense a szenzoros diszfunkcióról beszélt. Előadását az alábbi idézettel kezdte: *Nem vagyok rossz, ...csak túl sok nekem az inger, ...csak nagyon kevés nekem az inger.* Az előadó kitért az érzékelés fajtáira, majd gyakorlati példákon érzékeltette és mutatta be azok fontosságát. Megmagyarázta a szenzoros integráció fogalmát, mely szerint az idegrendszerünk a különböző érzékelési területekről érkező információkat nemcsak önmagukban értelmezi és használja fel, hanem összekapcsolja (pl. csukott szemmel kapcsoljuk ki az ébresztőórát, olvasás közben nassolunk...). Bemutatta azt is, milyen nehézségeket okoz az egyén számára a szenzoros feldolgozás zavara, milyen jeleit észlelhetjük ezeknek, és hogyan segíthetünk az érintett személynek az akadályok elhárításában.

Tartalmas napot tölthetünk el e kiváló szakemberek társaságában, és számos új információval távoztunk a zárás után. Köszönjük a lehetőséget a szervezőknek!

Krippel Éva,
a konferencia résztvevője

BESZÁMOLÓ A II. RÁKÓCZI FERENC TISZTELETÉRE RENDEZETT EMLÉKKONFERENCIÁRÓL

A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége (SZMPSZ) Kassán, 2019. november 15–17-én tanári emlékkonferenciát szervezett II. Rákóczi Ferenc erdélyi fejedelemmé választásának 315. évfordulójának tiszteletére.

A találkozónak a TeleDom Hotel és Konferenciaközpont adott minden igényt kielégítő lehetőséget mind az előadások megtartásához, mind a résztvevők lakhatásához és étkezéséhez.

Az érdemi munka megkezdése előtt a jelenlévők 1 perces néma felállással fejezték ki részvétüket a közelmúltban Nyitra környékén történt buszbaleset áldozatai és hozzátartozóik iránt.

Az előadásokat kiválóan felkészült személyek tartották, akik a Felvidékről és Magyarország különböző intézményeiből érkeztek. A találkozó fővédnöke Mészáros Kálmán, a Budapesti Hadtörténeti Intézet történésze volt, aki arról beszélt, hogy a nagyságos fejedelem emlékeztet hogyan jelenik meg a történelemben és a nemzeti emlékezetben. Hangsúlyozta, hogy Rákóczi kultuszát két szempontból is vizsgálhatjuk: egyrészt megnézhetjük azt, hogy mit jelentett a tevékenysége a saját korában, másrészt azt, hogy mi a megítélése az elmúlt évszázadokban.

Oborni Teréz, az ELTE docense a Rákóczi család történetét ismertette a kezdetektől II. Rákóczi Ferenc megjelenéséig, kiemelve Rákóczi Zsigmond tevékenységét (1544–1608).

Oláh Tamás, a Sátoraljaújhelyi Levéltár főlevéltárosa részletesen elemezte a

hadieseményeket Tokaj bevételétől a szatmári csatáig, hangsúlyozva, hogy a kuruc hadsereg a szabadságharc ideje alatt mindvégig minőségi hátrányban volt a császári csapatokkal szemben a tüzérségi támogatás gyengesége miatt.

Tüskés Gábor, az MTA Irodalomtudományi Intézetének osztályvezetője II. Rákóczi Ferenc „Egy bűnös vallo-mása” című művének újraértékeléséről osztotta meg a gondolatait.

Harangozó Imre, az újkígyósi Ipolyi Arnold Népfőiskola tanára szenvedélyes, érzelmdús előadásában jelentette meg a fejedelem emlékeztetét a ruszin, a román és a szlovák néphagyományban.

Kónya Péter, az Eperjesi Egyetem rektora a Felső-magyarországi szabad királyi városok (pl: Kassa, Eperjes, Bártfa, Kisszeben, Lócse, Késmárk) szerepéről beszélt.

Szeghy-Gayer Veronika, a kassai NKE EJK Közép-Európa Kutatóintézetének történésze érzékeltes előadásban ismertette a fejedelem és társai kassai újratemetésének körülményeit. Kitért az előzményekre is.

Seres István, az ELTE történésze a fejedelem és kíséretének emigráns történetét részletesen elemezte.

Ilyés Gábor, nyíregyházi pedagógus, gondolatébresztő előadásban mutatta be, hogy napjainkban, a digitális technika segítségével, milyen feladatokkal lehet közelebb hozni a diákokhoz a történelemoktatást.

Mercs István, a nyíregyházi Zrínyi Ilona Gimnázium irodalomtörténésze

Koháry István tevékenységét ismertette. Szemléletesen mutatta be Koháry eltökélt gondolatvilágát, amely a királypártiságában gyökeredzett, de nem volt császárpárti. A török kiűzését az országból csak az osztrákok segítségével tartotta lehetségesnek.

Tamás Edit, a sárospataki Rákóczi Múzeum igazgatója a múzeumok szerepéről, az ismeretterjesztésről és az oktatás lehetőségeiről, napjaink múzeumpedagógiájáról tartott továbbgondolásra alkalmas előadást.

A konferencia kísérőrendezvényeként meglátogattuk a Szent Erzsébet-dómban lévő kriptát és a rodostói ház mintájára felépített Rákóczi Múzeumot is. A konferencia során nemcsak ismereteinkben gazdagodtunk, hanem érzelmekben is. Nagy Csaba tárogatóművész, Molnár László és Németh Imre előadóművészek segítségével visszarepülhettünk a kuruckori világba.

Útban hazafelé meglepettünk a felújítás alatt lévő borsi kastélyt, a fejedelem születésének helyét, a felállított mellszoborral együtt, valamint a sárospataki Rákóczi-várat, ahol Tamás Edit tartott részletes idegenvezetést. Itt bepillantást nyerhettünk az ágyúöntés rejtelmébe is.

Összegezve elmondhatjuk, hogy egy nagyon jól megszervezett, tartalmas kiránduláson vettünk részt, amelyre még sokáig fogunk emlékezni!

Horváth Csaba, nyugdíjas pedagógus